

Frågor i chatten under kapprums-webbinariet

Kapprumsbibliotek i Halmstad

80 000 kr på hur många förskolor?

Barn och ungdomsförvaltningen betalar 80 000 kr per år till kulturförvaltningen och biblioteksverksamheten för att få kapprumsbibliotek till förskolorna.

Det finns 70 förskolor i kommunen (kommunala) och jag tror det är någonstans mellan 280-290 avdelningar totalt. Vi har idag cirka 150 avdelningar som har kapprumskort. Om alla skulle börja ha kapprumsverksamhet är jag tveksam till att böckerna skulle räcka men alla har rätt att ansluta sig. Fristående förskolor kan ansluta sig för 1000:- om året.

Är det folkbibliotekets böcker som står på förskolorna och kan lånas av barnen och vårdnadshavare?

Ja, det är folkbibliotekets böcker.

Har man föräldramöten varje läsår?

Vi gör föräldramöten på begäran och efter vår kapacitet men prioriterar de som startat upp kapprum nyligen.

Hur gör föräldrarna för att låna böckerna?

Vi tillhandahåller enkla "lånestickor" att skriva ut och ha i varje bok där man skriver bokens titel. När någon tar boken skriver de sitt namn på stickan som sitter i och lägger den i en särskild låda. Men förskolorna får egentligen göra som de vill. Eftersom det är de som sköter om denna hantering så får de välja ett sätt som funkar för de. Vissa skriver upp alla lån i en liten bok och stryker när de återlämnar.

Har fristående förskolor också haft möjlighet att vara en del i insatsen?

Ja, de kan teckna egna avtal som kostar 1000:- om året.

Är det bara en bibliotekarie som jobbar med detta? Hur gör ni med inköp av böcker till kapprummen?

Vi har svårt med att köpa in och få det hållbart på alla olika språk. Det blir väldigt dyrt. Vi har inget eget bestånd till kapprummen och pengarna vi får från BUF stärker upp vår vanliga budget för barnlitteratur för att täcka svinn och öka beståndet så att det inte blir tomt hos oss när böckerna står i kapprummen. Sen tar vi en del av de pengarna och gör lite riktade "bulk-köp" om vi ser att det saknas exempelvis pekböcker eller om några språk behöver öka sitt bestånd. Men generellt tycker vi att detta räcker. Vi hade lite tunt om bilderböcker i somras men det har stabiliserat sig nu.

Hur många bokexemplar finns det i kapprumsbiblioteken?

Det varierar stort. Vissa lånar ett 30-tal. Andra lånar runt 70. En del har också gemensamt kapprum för två avdelningar med gemensam ingång.

Finns det även böcker på andra språk än svenska? En fråga till både Halmstad och Göteborg.

Ja, eftersom det inte är ett eget bestånd för kapprummen kan de låna precis vilka språk de vill och vilka behov de har på förskolan. Det är också därför vi inte skickar färdiga paket med böcker (förutom att vi inte har tid med det) är att barnens behov, intressen, språk och så vidare skall styra urvalet.

Kapprumsbibliotek i Östersund

Ungefär hur många böcker får förskolorna låna/gång?

De brukar låna mellan 20–30 böcker. Här är länk till beställningsformulär som förskolor kan fylla i för att beställa böcker till kapprumsbibliotek, samt välja leveranssätt:

<https://www.ostersundsbibliotek.se/kapprumsbibliotek>

Hur går utlåningssystemet till när föräldrarna lånar?

Föräldrarna skriver vilken bok de lånar på en lista. Se mallar på bokstart.se

Registrerar ni dessa böcker/lånekort på något särskilt sätt så att författarna får schablonmässig ersättning?

Vi lånar ut varje bok på förskolornas kapprumslånekort (ett speciellt som bara används till detta) Se svar från Halmstad. Vi gör exakt likadant.

Hur många bokexemplar finns det i kapprumsbiblioteken? Det är olika på olika förskolor och avdelningar. Ofta finns ca 20-30 böcker per avdelning.

Minibibblor Västerås

Hur många böcker /avdelning?

Varje avdelning får ungefär 20stycken böcker, lite mer eller mindre beroende på hur många barn som går på avdelningen. Har en förskola en gemensam hall så att de delar på alla böcker får de ungefär 50stycken, även här lite beroende på förskolans storlek och antal barn.

Vad brukar du ta upp på inspiratörsträffarna?

Jag har två olika sorters läsinspiratörsträffar, en digital och en fysisk på plats på ett bibliotek. Boktips på nyutkomna böcker som passar till förskolor, det är det som får ta störst plats. Sedan informerar jag vad som händer på alla bibliotek runtom i Västerås. Vi har 7 stycken bibliotek + bussen så det blir en del info. På den läsinspiratörsträffen som är fysisk blir det också lite olika workshops hur man kan arbeta med läsning på olika sätt samt kan också ha någon annan föreläsare som är relevant för förskolan kopplad till språkutveckling och läsmiljöer.

Är det egentligen någon skillnad på minibibbla och kapprumsbibliotek?

Vad jag uppfattar det som är skillnaden att minibibblans böcker byts kontinuerligt, är en deposition från bibliotek som inte kostar förskolan något och som drivs av biblioteket. Men jag tror att syftet är detsamma – att främja läsning i hemmet och göra det lätt för föräldrarna att få med sig litteratur hem till sina barn.

Mejlfråga efter webinariet till alla presentatörer:

Vi är på väg att starta upp kapprumsbibliotek i kommunen. Men funderar på bibliotek ersättningen. Vi kommer ta böcker från vårt eget bestånd att låna ut. Men då får boken bara ett lån. Sen kanske den lånas 5 gånger av olika barn på förskolan (det kommer vi kunna se på bokningslistan). Borde vi då göra 5 extra lån av boken i vårt bibliotekssystem? Det blir tidskrävande såklart, men vi vill gärna göra rätt så att ersättningen till upphovsmännen blir rätt.

Halmstad ang. frågan ovan: Vi följer inte upp varje bok exakt för det hade blivit omöjligt men då alla kapprumslån görs på särskilda kort så räknas de lånen ett antal gånger extra generellt så att någon bok kanske får något för lite och någon något för mycket men det blir närmare sanningen och författare och illustratörer får mer i ersättning än de annars hade fått. (En egen personlig reflektion här är också att vi inte ser att kapprummen skall ersätta vanliga biblioteket utan snarare väcka mersmak och leda till att man även kommer till biblioteket och lånar. Och att boken lånas ut till ett kapprum kanske ändå är ett lån mer än annars om föräldrarna inte gått till biblioteket. Så jag tror inte det är ett jättestort problem att denna verksamhet utarmar författarna utan kanske snarare är ett tillskott.) Men vi ser som sagt ändå till att försöka justera detta och det bör man ju såklart göra.

Kommentar från Bokstart: Det finns en statlig schablonersättning för böcker som lånas ut som "depositions lån" via exempelvis folkbibliotek. Det är en överenskommelse mellan staten och Författarförbundet och regleras genom Författarfonden. Så böcker som lånas ut via bibliotek till kapprumsbibliotek på förskolor ersätts enligt överenskommen schablon. Men köper exempelvis en förskola in böcker och ställer ut i kapprum för lån, så får inte författare/illustratör ersättning mer än för köpt bok.